

Årsrapport 2016

 FJELLINJEN

Innhold

Innledning	s	4
Styrets beretning 2016	s	8
Resultat	s	14
Balanse	s	15
Kontaktstrømoppstilling	s	18
Regnskapsprinsipper	s	19
Noter	s	28
Revisors beretning	s	36

“Med miljøvennlige løsninger er vi med å skape gode bomiljøer for innbyggerne og legger til rette for mobilitet og vekst.”

EFFEKTIVITET, KVALITET OG KUNDETILFREDSHET SOM GRUNNPILARER

Oslo og Akershus er sterkt preget av befolkningsvekst og fortetting. Det er svært viktig at byutviklingen omfatter en effektiv trafikkavvikling og et godt utbygget kollektivbud for å håndtere veksten.

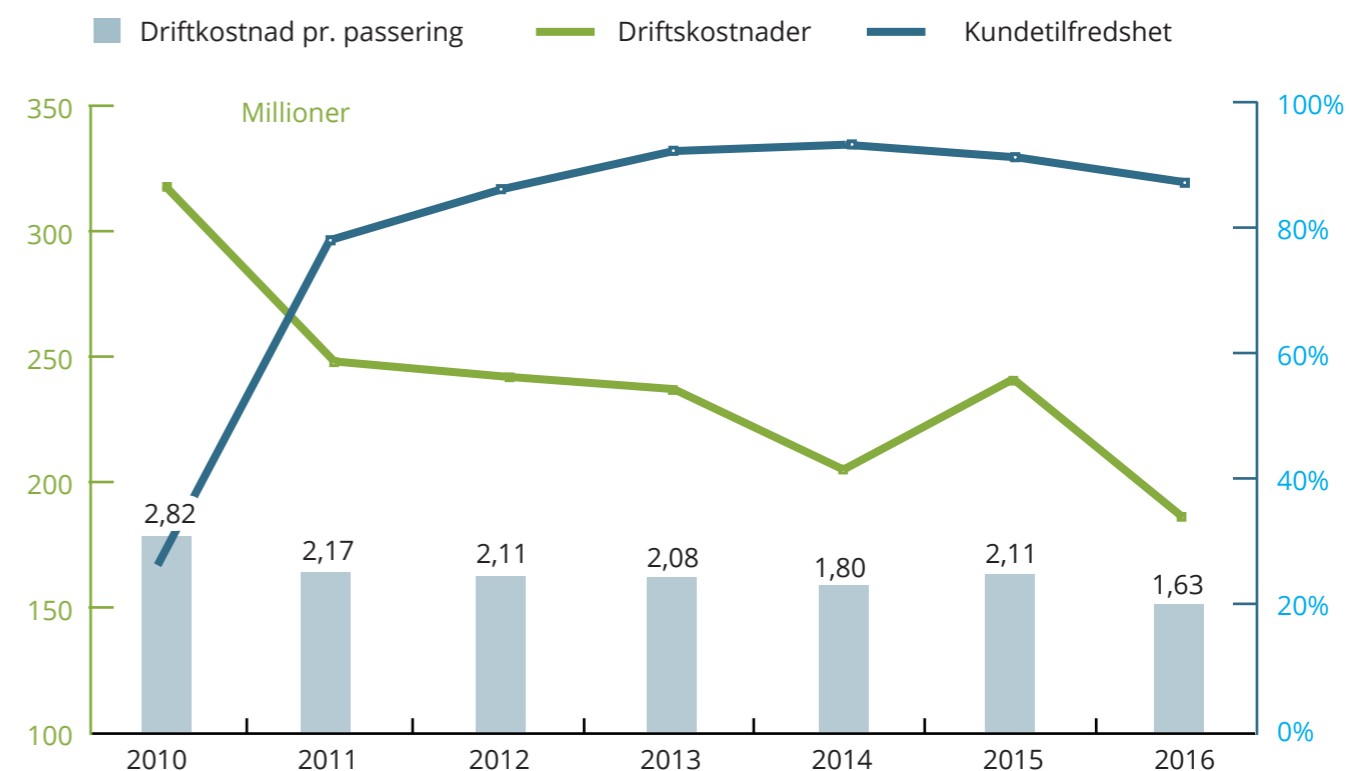
Gjennom gode og miljøvennlige transportløsninger skapes det gode bomiljøer for innbyggerne samtidig som det legges til rette for mobilitet og vekst.

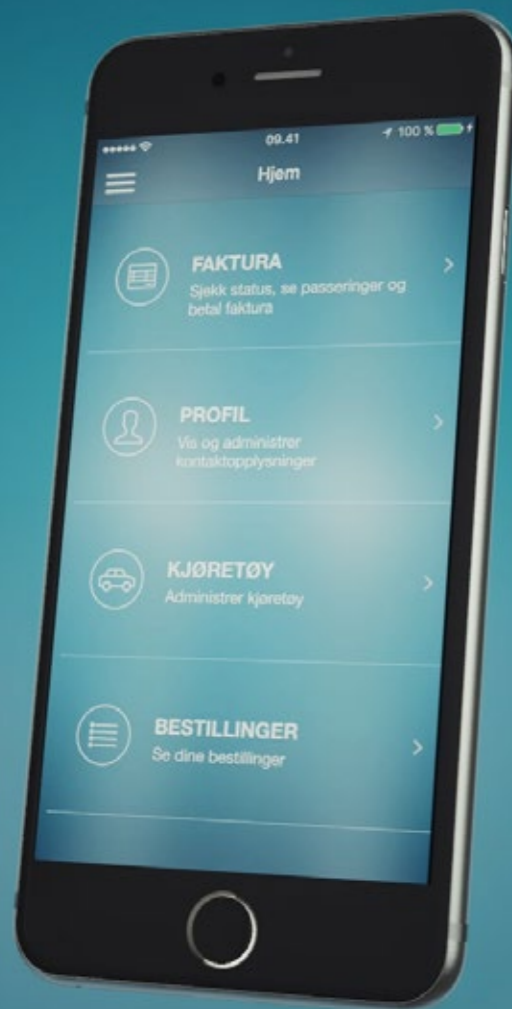
Siden 2010 har Fjellinjen redusert de årlige administrasjonskostnadene med ca 120 mill kroner. Dette gir litt ekstra til realiseringen av prosjektene som omfattes av Oslopakke 3. Effektivitet, kvalitet og kundetilfredshet er Fjellinjens grunnpilarer og ligger grunn for alt arbeidet vårt. Det er systematisk arbeid med disse tre områdene i kombinasjon som har gitt oss en svært god utvikling de siste årene. Når sluttstreken for 2016 settes oppsummerer vi året med rekordlave administrasjonskostnader, en gjennomført ISO-sertifisering og høy kundetilfredshet.

AUTOMATISERING OG DIGITALISERING

Den teknologiske utviklingen innen innkrevingsutstyr og betalingsløsninger har i stor grad bidratt til de gode resultatene. Automatisering og digitalisering gir bedre kvalitet og lavere kostnader, og selv om vi har gjort store grep de siste årene har vi fremdeles ikke utnyttet dette potensialet fullt ut.

DRIFTSRESULTATER FOR FJELLINJEN 2010 - 2016

I 2016 har vi sett at resultatene av nytt veikant-utstyrt i Oslo og Bærum gir bedre bildekvalitet enn før. Dette fører til at færre bilder av bilskilt må kontrolleres manuelt. En annen effekt av høy automatiseringsgrad er at kvaliteten på fakturaunderlaget blir bedre, og vi sikrer i enda større grad at riktig kunde betaler for riktig passering i neste ledd.

Stadig flere kunder velger å motta faktura gjennom elektroniske kanaler. Porto og returpost på grunn av feil adresse på kunden har vært store kostnadsdrivere tidligere. Elektroniske fakturaer gir lavere kostnader, færre feilsendte faktura og et betydelig bidrag til en mer miljøvennlig fakturadistribusjon.

STYRINGSSYSTEM BASERT PÅ ISO 9001:2015

Å bli ISO-sertifisert var en viktig målsetting for alle i Fjellinjen sommeren 2016. Arbeidet med kvalitet i alle ledd er allikevel ikke nytt for oss, vi høster av flere års kvalitetsfokus når ISO-sertifikatet nå henger på veggen.

Verdien i et styringssystem basert på kravene i ISO 9001:2015 ligger i en evne til å levere tjenester som oppfyller kundens krav og krav i lover og forskrifter - hver eneste dag.

Styringssystemet sikrer at hele verdikjeden er ivaretatt, i en kombinasjon av prosess- og linjestyring. Vi unngår dobbeltarbeid, sikrer at det alltid er noen som holder stafettpinnen og gjennom avvikshåndtering sikres forbedringstiltak.

Alle medarbeiderne har eierskap til både sertifikat og styringssystemet og gode forslag meldes inn og blir foredlet. Et ønske og en vilje til en kontinuerlig forbedring av selskapet og våre prosesser er sterkt forankret hos alle medarbeiderne.

HØY KUNDETILFREDSHET GIR EFFEKTIV DRIFT

Vi har lovet kundene at reisen blir enkel med Fjellinjen ved rattet. Verdien våre enkel, hjelpsom og korrekt er alltid ledestjernen i kontakten med kunden, enten kontakten er med en medarbeider eller via en digital kanal. Vi er tilgjengelige der de forventer å kunne kontakte oss, og vi løser saken deres i all hovedsak ved første henvendelse. Når ni av ti er godt eller svært godt fornøyd etter at de har vært i kontakt med oss tar vi dette som en bekreftelse på at vi leverer profesjonell kundeservice.

Arbeidet vårt med kvalitet i alle ledd i verdikjeden preger også kundemøtet. I 2016 har Fjellinjens app fått ny funksjonalitet, som gir kunden bedre mulighet til å vedlikeholde sitt eget kundeforhold. Vi har også startet arbeidet med å gi bedriftskundene de verktøyene de trenger for å administrere kundeforholdet sitt mer effektivt.

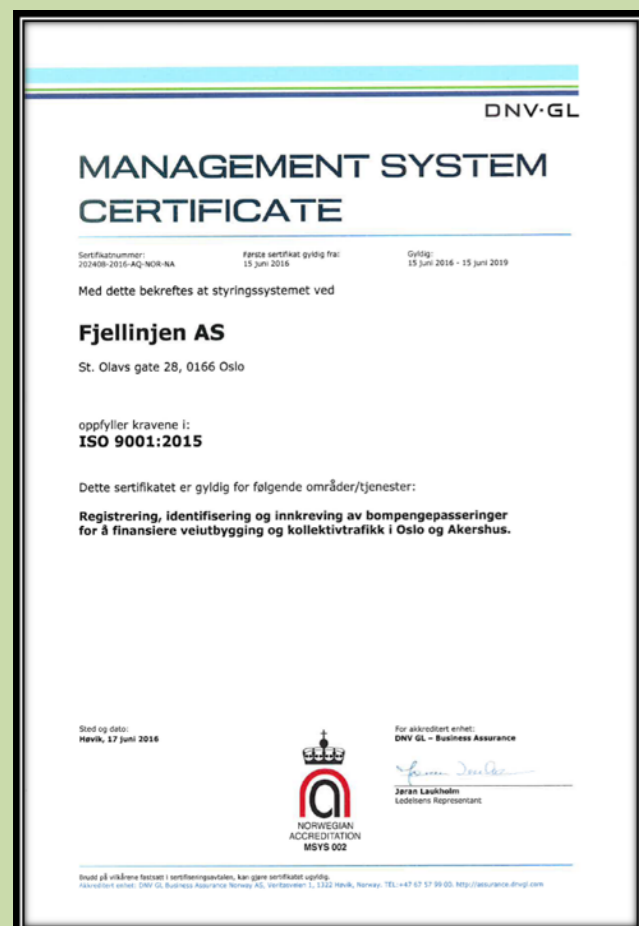
Antallet kunder som kontakter oss i løpet av et år er blitt halvert siden 2010. Dette bidrar i stor grad til lavere kostnader på grunn av mindre manuell behandling i kundeservice. Vårt mål er å øke mulighetene for selvbetjening for kunden ytterligere gjennom et stadig bedre tilbud.

BOMPENGER SOM POLITISK VIRKEMIDDEL

Målet vårt i Fjellinjen er at det kun skal koste én krone per passering for å dekke kostnadene vi har til vår administrasjon og drift. For å få til dette skal vi fortsette arbeidet vi har startet på med høy kvalitet på leveransene våre i alle ledd og en høy kundetilfredshet. For å effektivisere bedriften videre vil vi sette automatisering og digitalisering av manuelle prosesser øverst på agendaen, i tillegg til å tilby sikre og enkle selvbetjeningsløsninger til kundene våre.

"Benyttet meg av chatten. Super rask og god service!! Fikk alt ordnet i løpet av få minutter"

"Supervenlig og lynrask kundeservice på chat!"

Anne-Karin Sogn
Administrerende direktør

STYRETS BERETNING 2016

	2016	2015
Totale driftsinntekter	2 824,2 millioner	2 820,8 millioner
Driftskostnader	185,0 millioner	240,0 millioner
Driftsresultat	2 639,2 millioner	2 580,8 millioner
Rentebærende gjeld	5 200,0 millioner	5 300,0 millioner
Trafikkvolum	113,7 millioner	113,7 millioner
El-bilpasseringer	8,7 millioner	6,1 millioner

SELSKAPETS VIRKSOMHET OG LOKALISERING

Fjellinjen AS er lokalisert i Oslo og eid av henholdsvis Oslo kommune (60 %) og Akershus fylkeskommune (40 %). Selskapets hovedoppgave er å bidra til å finansiere utbyggingen av hovedveinett og kollektivtiltak i Oslo og Akershus. Selskapet har inngått avtale med Statens vegvesen, Bompengavtalen, som gir selskapet rett til å kreve inn bompenger på vegne av Oslopakke 3. Oslopakke 3 er en samordnet plan for veiutbygging, drift og utbygging av kollektivtrafikk i Oslo og Akershus. Tidshorizonten er frem til 2032 og målet er å utvikle sikker, miljøvennlig, effektiv og tilgjengelig infrastruktur og transportsystem for en region i kraftig vekst.

Finansieringen av Oslopakke 3 skjer ved innkreving av avgift ved passering gjennom bompengeringen i Oslo og bompengeringen på grensen mellom Oslo og Bærum kommune. Styringsgruppen for Oslopakke 3 presenterer årlig en revidert fireårig handlingsplan som danner grunnlag for å prioritere bruk av bompengemidlene.

Samferdselsdepartementet har gjennom Stortingsmelding 25 (2014-2015) «På rett vei — Reform i veisektoren» initiert en reform av bompengesektoren, som blant annet innebærer en overgang fra mange bompengeselskap til fem regionale bompengeselskaper. Fjellinjen er etablert som ett av de fem regionale bompengeselskapene.

HOVEDTREKK

I 2016 hadde selskapet et netto resultat før tildeling til veiprosjekter og kollektivtiltak på NOK 2 439,5 millioner mot NOK 2 381,0 millioner i 2015. Fra og med 1. august 2016 ble takstene for passering i Fjellinjens anlegg økt i samsvar med konsumprisindeksen.

Bevilgede bompenger for 2016 som ikke er rekvirert av Statens vegvesen i løpet av året blir bokført som gjeld til Statens vegvesen. Inntil

NOK 400 millioner av denne gjelden er fra Statens vegvesens sin side planlagt nedskrevet ved salg av riksveggrunn, der provenyet vil tilfalle Statens vegvesen.

Fjellinjen har i 2016 fått stadfestet kvaliteten på selskapets virksomhetsstyring gjennom Oslo kommunerevisjons utvidede selskapskontroll, samt ved sertifisering av selskapet i henhold til ISO 9001:2015.

UTVIKLING OG DRIFT

	2016	2015
Totalt antall passeringer	113,7 mill.	113,7 mill.
El-bilpasseringer	8,7 mill.	6,1 mill.

Totalt ble det registrert 113,7 millioner passeringer i 2016, som er tilsvarende nivået for 2015. Av dette utgjorde El-bilpasseringene ca. 8,7 millioner, som innebærer en økning på ca. 2,6 millioner passeringer sammenlignet med 2015.

Fjellinjen bygger et positivt omdømme ved å øke kjennskap til hva bompengene bidrar til av byutvikling. Fjellinjens kundeservice er tilgjengelig på telefon, e-post og chat, og serviceresultater på svar- og behandlingstider viser et stabilt høyt nivå gjennom hele året. Kundetilfredsheten ligger gjennomsnittlig på 86 %, det vil si at 86 % av kundene som

har vært i kontakt med Fjellinjen er fornøyd eller godt fornøyd med hvordan henvendelsen ble besvart.

86 % av kundene som har vært i kontakt med Fjellinjen er fornøyd eller godt fornøyd med hvordan henvendelsen ble besvart.

Fjellinjens kvalitetsregime er basert på ISO 9001:2015-standarden, og Fjellinjen ble sertifisert i henhold til denne standarden i 2016. Prosesser og prosedyrer er dokumentert og avvikshåndteringen sørger for et kontinuerlig forbedringsarbeid i hele organisasjonen. Som et viktig ledd i kvalitetsarbeidet har Fjellinjen tjenesteutsatt oppgaver til eksterne partnere som sikrer robust organisering, kompetanse og backup innenfor kritiske virksomhetsområder.

Fjellinjen har i 2016 opprettholdt sin sterke lang-siktige rating fra Standard & Poors' på AA – med stabil outlook.

UTVIKLING I ANTALL EL-BILPASSERINGER 2012 - 2016

REGNSKAP 2016

	2016	2015
Totale driftsinntekter	2 824,2 m	2 820,8 m
Passeringsinntekter	2 768,0 m	2 763,1 m
Driftsresultat	2 639,2 m	2 580,8 m
Netto finanskostnader	199,8 m	199,8 m
Netto resultat	2 439,5 m	2 381,0 m
Rentebærende gjeld	5 200,0 m	5 300,0 m

Totale driftsinntekter ble på NOK 2 824,2 millioner i 2016, mot NOK 2 820,8 millioner i 2015. Av dette utgjorde rene passeringsinntekter NOK 2 768,0 millioner i 2016, mot NOK 2 763,1 millioner i 2015.

Driftskostnadene i 2016 utgjorde NOK 185,0 millioner mot NOK 240,0 millioner i 2015, tilsvarende en reduksjon på 23 %. Reduksjonen skyldes effektiviseringer internt i Fjellinjen, ekstraordinære kostnader i 2015 relatert til nedskrivning av veikantutstyr som ble erstattet samt nedskrivning av Fjellinjens andel av investeringene i et IT-prosjekt hvor Vegdirektoratet hevet kontrakten med valgt utviklingspartner. Driftsresultatet i 2016 er på NOK 2 639,2 millioner mot NOK 2 580,8 millioner i 2015.

Netto finanskostnader i 2016 var på NOK 199,8 millioner, som er tilsvarende nivået i 2015. I 2016 hadde selskapet et netto resultat før tildeling til vei-prosjekter og kollektivtiltak på NOK 2 439,5 millioner mot NOK 2 381,0 millioner i 2015.

Fjellinjens rentebærende gjeld er redusert med NOK 100 millioner i løpet av 2016, og utgjorde NOK 5 200 millioner ved utgangen av året.

Det har ikke inntrådt forhold etter regnskapsårets utgang som er av vesentlig betydning for å vurdere foretakets stilling og resultat. Regnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift og styret bekrefter at denne forutsetningen er til stede.

KONTANTSTRØMMER 2016

Kontantstrømmer generert fra operasjonell virksomhet korrigeret for driftsrelaterte investeringer utgjør NOK 2 453,8 millioner. Kontantstrømmene fra operasjonell virksomhet er lavere enn summen av årets bevilgning til Statens vegvesen med NOK 410,1 millioner. Dette beløpet blir i sin helhet ført opp som gjeld til Statens vegvesen ved årets slutt.

Pr. 31.12.2016 utgjorde forventet fremtidige kontantstrømmer fra ikke benyttet innkrevingsrett, utestående fordringer og inntestående i bank NOK 6 802,4 millioner, mens summen av selskapets kort- og langsiktige forpliktelser utgjorde NOK 6 798,1 millioner.

FINANSIELL RISIKO

Kredittrisiko

Fjellinjens fordringer er fordelt på en stor kundemasse der ingen enkeltfordring utgjør en vesentlig andel av totalen.

Fjellinjen har motpartsrisiko mot banker i forbindelse med innskudd og rentebytteavtaler. Denne risikoen oppfattes som lav da man kun benytter finansinstitusjoner med tilfredsstillende rating.

Renterisiko

Fjellinjens rentebærende gjeld utgjorde NOK 5 200 millioner pr. 31.12.2016. Av dette var 84 % sikret til fast rente i henhold til selskapets policy om at en viss andel av rentebærende gjeld skal sikres til fast rente. Formålet med rentesikringen er en forutsigbar kontantstrøm til Oslopakke 3.

Likviditetsrisiko

	2016
Obligasjonslån	4 400,0 m
Bankinnskudd	421,8 m
Ubenyttet kassakreditt	500,0 m
Sertifikatlån	800,0 m

Selskapet forventer en fortsatt positiv utvikling i likviditeten fra driften slik at man kan møte rekvireringene fra Statens vegvesen. Selskapet vurderer likviditeten i selskapet som god, og har en stabil likviditetstilgang. Selskapet er ratet av Standard & Poors' med en AA – med stabil outlook. Selskapets obligasjonslån utgjør NOK 4 400 millioner ved utgangen av 2016, og disse forfaller over en periode på ni år. Selskapet har ved utgangen av 2016 en disponibel likviditet på NOK 421,8 millioner, samt en ubenyttet kassakreditt med ramme på NOK 500 millioner.

Annen risiko

Bompengeregimet er under omlegging til tidsdifferensierte og miljødifferensierte takster. Det er etablert et tett samarbeid mellom Fjellinjen, Statens vegvesen og Oslopakke 3 for kontinuerlig oppfølging av trafikk- og inntektsutvikling med tanke på Fjellinjens evne til å møte fremtidige forpliktelser. Det påpekes at Fjellinjen ikke kan stifte gjeld utover de lånerammer Stortinget har vedtatt, ei heller for å møte rekvirering av bompengemidler fra Statens vegvesen.

ETISKE RETNINGSLINJER

Fjellinjens etiske retningslinjer er tilpasset de handlingene den enkelte ansatte gjør hver dag. Retningslinjene er spesielt rettet mot anskaffelser, habilitet, omdømme og åpenhet. Eksempler på mulige etiske dilemmaer er nedfelt i retningslinjene.

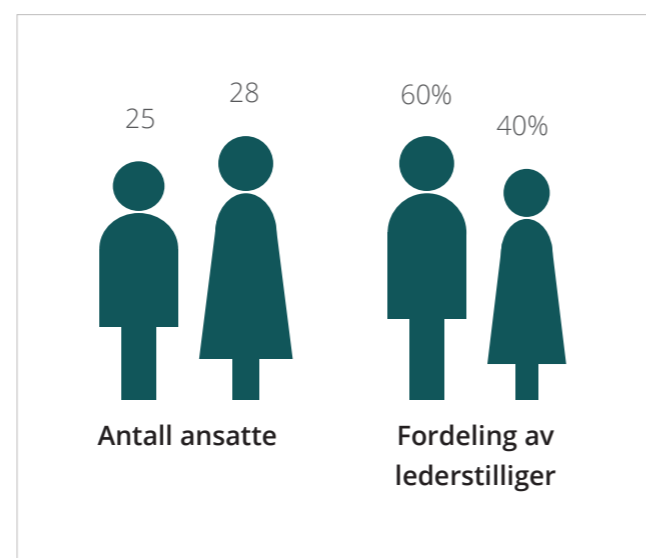
ARBEIDSMILJØET

Arbeidsmiljøet i Fjellinjen er godt og det er et konstruktivt samarbeid med tillitsvalgte og verneombud.

Det satses kontinuerlig på praktisk ledertrening både når det gjelder mål- og resultatoppfølging, lov- og avtaleverk og økonomi-/ resultatforståelse. Det har vært gjennomført tre arbeidsmiljømålinger i 2016, og undersøkelsene viser et stabilt godt arbeidsmiljø.

Det ble avholdt 4 AMU-møter i 2016, og handlingsplanen for systematisk HMS-arbeid er fulgt. Sykefraværet i 2016 var på 4,9 %, som er en nedgang på 0,1 prosentpoeng sammenlignet med 2015. Sykefraværet i Fjellinjen er over tid redusert gjennom et tett samarbeid mellom medarbeidere, ledere, tillitsvalgte og bedriftshelse-tjenesten. Det har ikke blitt rapportert om personskader i 2016.

“Arbeidsmiljømålingene i 2016 viser et stabilt godt arbeidsmiljø.”

Antall fast ansatte i Fjellinjen pr. 31.12.16 utgjorde 53 medarbeidere, hvorav 28 er kvinner og 25 menn. Andelen kvinner i ledende stillinger utgjør 40 %. Selskapet arbeider aktivt for likestilling mellom kvinner og menn i bedriften, og det legges vekt på dette ved saker som gjelder lønn, avansement og rekruttering.

DISKRIMINERING

Selskapet ser stor verdi i mangfold, og arbeider aktivt for å forhindre diskriminering. Aktivitetene omfatter blant annet rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, forfremmelse, utviklingsmuligheter og beskyttelse mot trakassering.

YTRE MILJØ

Virksomheten medfører ingen direkte forurensning eller utslipp som kan være til skade for det ytre miljø. Fjellinjen har lagt til rette for videokonferanser og

annen elektronisk kommunikasjon for å redusere selskapets reisevirksomhet. Samtidig arbeides det aktivt for å øke andelen kunder som benytter e-faktura eller avtalegiro for å redusere selskapets papirforbruk.

UTSIKTENE FRAMOVER

Oslo kommune og Akershus fylke er preget av stor tilflytting, store investeringer i infrastruktur og et grønt skifte. Fjellinjen er en sentral aktør i finansieringen av planlagte aktiviteter og et viktig verktøy for å regulere trafikkvolumet i regionen.

På vegne av eiere og oppdragsgiver skal Fjellinjen være en trygg og tillitskapende tjenesteleverandør, ved å gjennomføre korrekt identifisering, feilfri innkreving og profesjonell kundebehandling. Gjennom forutsigbar finansiering, effektiv drift og god kundebehandling skal Fjellinjen bidra til målsatt byutvikling.

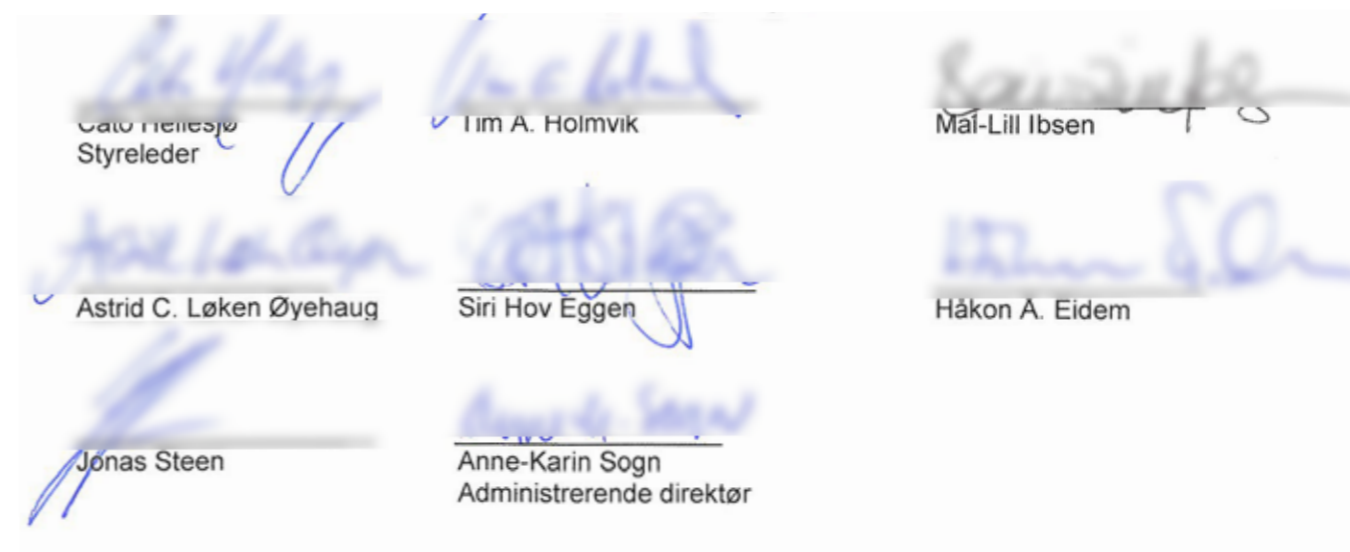
“Fjellinjen er en sentral aktør i finansieringen av planlagte aktiviteter og et viktig verktøy for å regulere trafikkvolumet i regionen.”

Fjellinjen vil fortsette å være i forkant og delta i videreutvikling av bransjen og tar aktivt del i prosesser knyttet til gjennomføring av bompengerenform, og

gjennom det sørge for en mest mulig effektiv inn-drivelse av bompenger på vegne av Oslopakke 3. Gjennom videreutvikling av kompetanse, systemer og prosesser vil selskapet være godt rustet for de operasjonelle og strategiske endringer som bompenger-bransjen vil oppleve de kommende årene.

I 2017 planlegger Fjellinjen å refinansiere NOK 800 millioner i sertifikatlån og NOK 400 millioner i obligasjonslån. Refinansieringen og betingelsene relatert til denne forutsetter et likvid lånemarked og at Fjellinjen opprettholder en akseptabel kredittrating.

Fjellinjen skal kjennetegnes av effektivitet, profesjonell kundebehandling og kvalitet i hele verdikjeden. Selskapets framtidige kompetanse er relatert til teknologi, finans og marked. Dette gjør oss til en solid bidragsyter til Oslopakke 3, både i form av rådgiving og finansering. For å sikre tilfredsstillende kvalitet på interne prosesser og rutiner ble Fjellinjen sertifisert i henhold til ISO 9001:2015. Oslo kommunerevisjon gjennomførte også en utvidet selskapskontroll av Fjellinjen med fokus på effektiv drift og internkontroll. Både sertifiseringen og selskapskontrollen stadfester at Fjellinjen er et robust selskap med et velfungerende kvalitetsregime.

REGNSKAP 2016

RESULTAT

DRIFTSINNEKTER OG DRIFTSKOSTNADER			
<i>(Beløp i hele tusen)</i>		31.12.2016	31.12.2015
Driftsinntekter			
Passeringsinntekter		2 768 025	2 763 122
Annen inntekt		56 214	57 647
Sum driftsinntekter	1	2 824 239	2 820 769
Driftskostnader			
Porto og blanketter		23 374	28 907
Annen direkte kostnad		3 976	5 287
Lønnskostnad	2	38 797	44 042
Drift IT og bomstasjoner		39 281	38 013
Administrasjonskost		21 780	31 204
Tap på fordringer		14 941	15 332
Inndrivelseskostnad		17 249	17 629
Avskrivning av driftsmidler og immaterielle eiendeler	4, 5	25 630	22 340
Nedskrivning av driftsmidler og immaterielle eiendeler	4	0	37 221
Sum driftskostnader		185 028	239 974
Driftsresultat		2 639 211	2 580 795
Finansinntekter og finanskostnader			
Annen finansinntekt		8 608	11 523
Annen finanskostnad		208 363	211 294
Resultat av finansposter		-199 755	-199 770
Resultat før avskrivning på innkrevingsretten		2 439 456	2 381 024
Avskrivning av innkrevingsretten	3	2 439 456	2 381 024
Resultat til disponering		-	-

BALANSE

EIENDELER			
<i>(Beløp i hele tusen)</i>		2016	2015
ANLEGGSMIDLER			
Immaterielle eiendeler			
Aktivert innkrevingsrett	3	5 776 440	5 381 896
Immaterielle eiendeler	4	99 618	94 096
Sum immaterielle eiendeler		5 876 058	5 475 991
Varige driftsmidler			
Driftsløsøre, inventar o.a. utstyr	5	3 130	4 409
Sum varige driftsmidler		3 130	4 409
Finansielle anleggsmidler			
		-	-
Sum anleggsmidler		5 879 188	5 480 400
OMLØPSMIDLER			
Fordringer			
Kundefordringer	6	360 588	352 705
Opptjent, ikke fakturert inntekt	6	238 440	237 364
Andre kortsiktige fordringer		5 062	11 299
Sum fordringer		604 090	601 368
Bankinnskudd, kontanter o.l.	7	421 820	252 559
Sum omløpsmidler		1 025 910	853 926
Sum eiendeler		6 905 098	6 334 326

EGENKAPITAL OG GJELD			
<i>(Beløp i hele tusen)</i>		2016	2015
EGENKAPITAL			
Innskutt egenkapital			
Aksjekapital	8	-1 100	-1 100
Sum innskutt egenkapital		-1 100	-1 100
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital	8	-105 898	-105 898
Sum opptjent egenkapital		-105 898	-105 898
Sum egenkapital		-106 998	-106 998
GJELD			
Avsetning for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	9	0	-54
Andre avsetninger for forpliktelser	10	-21 650	-26 327
Sum avsetning for forpliktelser		-21 650	-26 381
Annen langsiktig gjeld			
Mottatt depositum	11	-162 337	-152 722
Obligasjonslån	12	-4 400 000	-4 400 000
Sum annen langsiktig gjeld		-4 562 337	-4 552 722
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		-95 486	-103 108
Skyldig offentlige avgifter		-2 590	-3 793
Skyldig til Statens vegvesen	13	-1 285 369	-606 052
Sertifikatlån	14	-800 000	-900 000
Annen kortsiktig gjeld		-30 667	-35 273
Sum kortsiktig gjeld		-2 214 113	-1 648 226
Sum gjeld		-6 798 100	-6 227 328
Sum egenkapital og gjeld		-6 905 098	-6 334 326

Oslo, 27. mars 2017
Styret i Fjellinjen AS

KONTANTSTRØMOPPSTILLING

KONTANTSTRØM FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER		
(Beløp i hele tusen)	2016	2015
Resultat før avskrivning på innkrevningsretten	2 439 456	2 381 024
Ordinære avskrivninger og nedskrivninger	25 630	59 561
Endring forpliktelser	-4 731	-6 288
Endring kundefordringer	-2 722	-22 230
Endring leverandørgjeld og annen kortsiktig gjeld	-13 431	17 206
Endring i tidsavgrensninger	0	0
Endring i langsiktig gjeld	9 615	12 304
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	2 453 817	2 441 577
KONTANTSTRØMMER FRA INVESTERINGSAKTIVITETER		
Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-1 474	-1 919
Utbetalinger ved kjøp av immaterielle eiendeler	-28 400	-68 242
Innbetaling ved salg av finansielle anleggsmidler	0	0
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-29 874	-70 161
KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER		
Rekvirert fra Statens vegvesen	-2 154 682	-3 284 822
Utbetaling ved nedbetaling av lån	-1 400 000	-1 200 000
Innbetaling ved opptak av nye lån	1 300 000	2 600 000
Endring trekkfasiliteten	0	-400 000
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-2 254 682	-2 284 822
Netto kontantstrøm for perioden	169 261	86 594
Kontanter ved periodens begynnelse	252 559	165 965
Kontanter ved periodens slutt	421 820	252 559

REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk.

BRUK AV ESTIMATER

Utarbeidelse av regnskap i samsvar med regnskapsloven krever bruk av estimater. Videre krever anvendelse av selskapets regnskapsprinsipper at ledelsen må utøve skjønn. Områder som i stor grad inneholder slike skjønsmessige vurderinger, høy grad av kompleksitet, eller områder hvor forutsetninger og estimater er vesentlige for årsregnskapet, er beskrevet i notene.

INNETEKTER

Passeringsinntekter regnskapsføres når de er oppjent, dvs. på passeringstidspunktet, til en verdi lik pris på passeringstidspunktet. Tilleggsavgifter inntektsføres netto, etter fratrukk for frafalte tilleggsavgifter, på faktureringstidspunktet. Bompenger fra passeringer foretatt av utenlandske kjøretøy kreves inn av eksterne tjenesteleverandør EPC. Inntektsføring foretas på passeringstidspunktet.

KLASSIFISERING AV BALANSEPOSTER

Eiendeler bestemt til varig eie og bruk klassifiseres som anleggsmidler. Eiendeler som ikke er bestemt til varig eie og bruk klassifiseres som omløpsmidler. Fordringer klassifiseres som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales i løpet av ett år. Gjeld som har kortere tilbakebetalingstid enn ett år er klassifisert som kortsiktig gjeld. Øvrig gjeld er klassifisert som langsiktig gjeld.

ANSKAFFELSESKOST

Anskaffelseskost for eiendeler omfatter kjøpesummen for eiendelen, med fradrag for bonuser, rabatter og lignende, og med tillegg for kjøpsutgifter (frakt, toll, offentlige avgifter som ikke refunderes og eventuelle andre direkte kjøpsutgifter). Ved kjøp i utenlandsk

valuta balanseføres eiendelen til kursen på transaksjonstidspunktet.

Renter knyttet til tilvirkning av eiendeler kostnadsføres. For varige driftsmidler og immaterielle eiendeler omfatter anskaffelseskost også direkte utgifter for å klargjøre eiendelen for bruk, for eksempel utgifter til testing av eiendelen.

VARIGE DRIFTSMIDLER

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives lineært over driftsmidlenes forventede utnyttbare levetid. Driftsmidlenes tekniske og økonomiske levetid vurderes på hver balansedag. Ved endring i avskrivningsplan fordeles virkningen over gjenværende avskrivningstid ("knekkpunktmetoden"). Vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader. Påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet. Skillet mellom vedlikehold og påkostning/forbedring regnes i forhold til driftsmidlets stand ved kjøp av driftsmidlet.

IMMATERIELLE EIENDELER

Utgifter til immaterielle eiendeler balanseføres i den utstrekning kriteriene for balanseføring er oppfylt. Dette innebærer at utgifter til immaterielle eiendeler balanseføres når det anses som sannsynlig at de fremtidige økonomiske fordelene knyttet til eiendelen vil tilflyte selskapet, og man har kommet frem til en pålitelig måling av anskaffelseskost for eiendelen.

Immaterielle eiendeler avskrives lineært over forventet utnyttbar levetid.

NEDSKRIVNING AV ANLEGGSMIDLER OG IMMATERIELLE EIENDELER

Ved indikasjon på at balanseført verdi av et anleggsmiddel er høyere enn virkelig verdi, foretas det test for verdifall. Testen foretas for det laveste nivå av anleggsmidler som har selvstendige kontantstrømmer. Hvis balanseført verdi er høyere enn både salgsverdi og gjenvinnbart beløp (nåverdi ved fortsatt bruk/eie), foretas det nedskrivning til det høyeste av salgsverdi og gjenvinnbart beløp. Tidligere nedskrivninger reverseres hvis forutsetningene for nedskrivningen ikke lenger er til stede. Samme prinsipp gjelder immaterielle eiendeler.

REGNSKAPSFØRING AV INNKREVINGSRETTE

Stortinget vedtok Oslopakke 3 den 13. mars 2008 og innkrevingsperioden vil løpe til 2032. Oslopakke 3 er en finansieringsplan for å finansiere en forsert utbygging av hovedveinet og kollektivnettet i Oslo og Akershus. I tillegg til infrastrukturtiltak og rullende materiell inneholder Oslopakke 3 også midler for å finansiere driftstiltak for kollektivtrafikken. Det er inngått en avtale, kalt Bompenggeavtalen, med Statens vegvesen om administrasjon av innkrevningen. Denne gir Fjellinjen AS rett til å kreve inn bompenger også for å dekke renter, egne administrasjonskostnader og drift av bompenggeinnkrevningen.

Aktivert innkrevingsrett representerer en mellomfinansiering knyttet til Oslopakke 3. Fjellinjen aktiverer innkrevingsretten som en immateriell eiendel i balansen basert på årlig tildeling over statsbudsjettet. Aktivert innkrevingsrett aktiveres med bakgrunn i fullmakten gitt i statsbudsjettet. Ved årets slutt avskrives innkrevingsretten med årets resultat.

FORDRINGER

Kundefordringer føres opp i balansen etter fradrag for avsetning til forventede tap. Avsetning til tap er gjort på grunnlag av individuell vurdering av fordringene og en tilleggsavsetning som skal dekke øvrig påregnelig tapsrisiko. Kundefordringer som ikke er betalt og oversendt inkasso vurderes i samarbeide med inkassobyrå før konstatering av tap og avskrivning.

FJERNINGSKOSTNADER

Fjellinjen avsetter for fremtidige fjerningskostnader av bomstasjonsutstyr. Forpliktelsen følger av tilleggs-

avtale mellom selskapet og Statens vegvesen, datert 3. juli 2006. Fjellinjen skal finansiere alle kostnader ved fjerning av innkrevingsutstyret og istandsetting av veien. Avsetningen bygges gradvis opp ved resultatføring i takt med driftsmidlets økonomiske levetid. Selskapet anslår at fjerning av dagens bomstasjoner vil skje etter utløpet av innkrevingsperioden (etter 2032). Selskapet avsetter for fjerningskostnader frem til og med år 2032. Prinsipp om beste estimat for fremtidig fjerningskostnad ligger til grunn, og er basert på innhentede priser for fjerning av bomstasjoner justert med Norges Banks inflasjonsmål.

OBLIGASJONSLÅN

Fjellinjen har i henhold til statsbudsjettet fullmakt til å lånefinansiere utbetalinger under Oslopakke 3. Dette er opptak av lån, som følge av utbetaling til Statens vegvesen, som skal dekkes inn gjennom fremtidige bompenger. Der hvor selskapets lån er tatt opp til flytende rente, vil lånene sikres i henhold til selskapets finanspolicy ved å inngå rentebytteavtaler hvor man betaler fast rente og mottar flytende rente.

BALANSEFØRTE DERIVATKOSTNADER (RENTEBYTTEAVTALE)

Selskapet regnskapsfører rentebytteavtaler som kontantstrømsikring. Endringer i virkelig verdi av sikringsinstrumentene regnskapsføres ikke. Dette innebærer løpende resultatføring av flytende rente og resultatet av rentebytteavtalene under rentekostnader.

POSTER I UTENLANDSK VALUTA

Transaksjon i utenlandsk valuta regnskapsføres til valutakursen på transaksjonstidspunktet. Fordringer og gjeld i utenlandsk valuta vurderes etter kursen ved regnskapsårets slutt.

PENSJONER

Selskapet har ulike pensjonsordninger. Pensjonsordningene er finansiert gjennom innbetalinger til forsikringsselskap, med unntak av AFP-ordningen. Selskapet har både innskuddsplaner og ytelsesplaner.

Innskuddsplaner

Ved innskuddsplaner betaler selskapet innskudd til et forsikringsselskap. Selskapet har ingen ytterligere betalingsforpliktelse etter at innskuddene er betalt. Innskuddene regnskapsføres som lønnskostnad.

Eventuelle forskuddsbetalte innskudd balanseføres som eiendel (pensjonsmidler) i den grad innskuddet kan refunderes eller redusere framtidige innbetalinger.

Ytelsesplaner

En ytelsesplan er en pensjonsordning som ikke er en innskuddsplan. Typisk er en ytelsesplan en pensjonsordning som definerer en pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering. Pensjonsutbetalingen er normalt avhengig av flere faktorer som alder, antall år i selskapet og lønn. Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ytelsesplaner er nåverdien av de definerte ytelsene på balansedagen minus virkelig verdi av pensjonsmidlene (innbetalte beløp til forsikringsselskap), justert for ikke resultatførte estimatavik og ikke resultatførte kostnader knyttet til tidligere perioders pensjonsopptjening. Pensjonsforpliktelsen beregnes årlig av en uavhengig aktuar ved bruk av en lineær opptjeningsmetode.

Planendringer amortiseres over forventet gjenværende opptjeningsstid. Det samme gjelder estimat-

avvik som skyldes ny informasjon eller endringer i de aktuarmessige forutsetningene, i den grad de overstiger 10 % av den største av pensjonsforpliktelsene og pensjonsmidlene (korridor).

Ytelsesordningen ble lukket 01.09.2009.

SKATT OG AVGIFT

Selskapet har ikke økonomisk overskudd som formål og er fritatt for skatteplikt. Selskapet er unntatt for merverdiavgift.

KONTANTSTRØMOPPSTILLINGEN

Kontantstrømoppstillingen utarbeides etter den indirekte metoden. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige, likvide plasseringer som umiddelbart og med uvesentlig kursrisiko kan konverteres til kjente kontantbeløp og med forfallsdato kortere enn tre måneder fra anskaffelsesdato.

NOTER

NOTE 1 DRIFTSINNTEKTER

DRIFTSINNTEKTER		
<i>(Beløp i hele tusen)</i>	31.12.2016	31.12.2015
Avtalepasseringer	2 336 863	2 333 663
Fullprispasseringer	431 162	429 459
Sum passeringinntekter	2 768 025	2 763 122
Andre inntekter	56 214	57 647
Sum driftsinntekter	2 824 239	2 820 769

Selskapets inntekter for 2016 omfatter innkrevingen av bompenger i henhold til avtale med Statens vegvesen. Selskapet har følgende inntektsfordeling:

Andre inntekter omfatter tilleggsavgift, purregebyr, miljøgebyr samt utstedergodtgjørelse for innkreving av passeringer Fjellinjens avtalekunder har foretatt i andre bomanlegg.

Der Fjellinjens egne kunder har passert i andre bompengeanlegg forestår Fjellinjen innkreving av passeringsavgift for disse passeringene gjennom AutoPASS-systemet. For denne tjenesten mottok Fjellinjen en godtgjørelse på NOK 21,2 millioner i 2016 mot en tilsvarende godtgjørelse på NOK 13,7 millioner i 2015. Denne godtgjørelsen skal blant annet dekke selskapets kredittrisiko knyttet til innkreving av etterskuddsfakturerte passeringer.

NOTE 2 LØNSKOSTNADER, ANTALL ANSATTE OG GODTGJØRELSE TIL LEDENDE ANSATTE

LØNSKOSTNADER		
(Beløp i hele tusen)	31.12.2016	31.12.2015
Lønninger	30 557	33 615
Arbeidsgiveravgift	4 420	5 435
Pensjonskostnader	1 605	1 749
Andre ytelser	2 215	3 244
Sum	38 797	44 042

YTELSER TIL LEDENDE PERSONER		
(Beløp i hele tusen)	Daglig leder	Styret
Lønn/ styrehonorar	1 362	953
Pensjonsutgifter	67	
Annen godtgjørelse	15	

Gjennomsnittlig antall årsverk: 53,17

Antall årsverk eksklusiv ansatte i permisjon og inkludert innleide utgjorde 50,9 pr 31.12. 2016. Antall fast ansatte i Fjellinjen 31.12.16 var 53. Av selskapets 53 ansatte er 28 kvinner og 25 menn.

Selskapets daglige leder og styret er ikke omfattet av noen bonusordning. Daglig leder har oppsigelsestid på 3 måneder med lønn i oppsigelsesperioden samt avtale om 9 måneder etterlønn ved oppsigelse fra selskapet. Det er ikke utstedt lån eller sikkerhetsstillelse til daglig leder, styreleder eller andre nærstående parter.

NOTE 3 IMMATERIELLE EIENDELER/ AKTIVERT INNKREVINGSRETT

AKTIVERT INNKREVINGSRETT OSLOPAKKE 3					
(Beløp i hele tusen)	Bevilgning drift	Bevilgning lån	Bevilgning total	Innkrevd/avskrivning	Balansført bevilgning
Aktivert innkrevingsrett før 2016	16 298 728	5 050 000	21 348 728	15 966 832	5 381 896
Aktivert innkrevingsrett i 2016	2 034 000	800 000	2 834 000	2 439 456	394 544
Totalt	18 332 728	5 050 000	24 182 728	18 406 288	5 776 440

For innkrevingsretten knyttet til Oslopakke 3 er det per 31.12.2016 aktivert samlet innkrevingsrett/ bevilgning på NOK 24 182,7 millioner, hvorav NOK 18 406 millioner er innkrevd og avskrevet.

Anskaffelseskosten på innkrevingsretten er målt til faktiske tildelinger til Statens vegvesen knyttet til Oslopakke 3. Avskrivningen på innkrevingsretten føl-

ger årets resultat så lenge 100 % skal tildeles vegprosjekter. Dersom inntjeningen blir større enn totale rekvireringer fra Statens vegvesen vil aktivert innkrevingsrett avskrives til 0 og resterende oppføres som gjeld til Statens vegvesen.

NOTE 4 IMMATERIELLE EIENDELER

Aktivert innkrevingsutstyr

Innkrevingsutstyr balanseføres som immateriell eiendel. Statens vegvesen eier bomstasjonene og tilhørende innkrevingsutstyr. Selskapet betaler for innkrevingsutstyr som er anskaffet og eid av Statens vegvesen. Som innkrevingsutstyr regnes elektroniske brikker og IT-utstyr til bruk i innkrevingen og anlegg i tilknytning til de automatiserte bomstasjonene. Som motytelse for betaling av innkrevingsutstyret oppnår selskapet en rettighet til bruk av innkrevingsutstyret. Rettigheten til bruk av innkrevingsutstyret og brikker avskrives lineært over utstyrets levetid.

Aktivert sentralsystem

Sentralsystem balanseføres som immateriell eiendel. Statens vegvesen eier systemet, som er nødvendig for å lese brikker, verifisering av bildepasseringer, behandle informasjon fra brikker og bilder, fakturere bilister og fakturerer. Fjellinjen har en rett til å bruke sentralsystemet i innkrevingsperioden. For å sammenstille kostnaden ved bruk av innkrevingsutstyret og sentralsystemet med fremtidige inntekter, aktiveres dette i balansen som immaterielle eiendeler.

Nytt sentralsystem

I 2015 var det planlagt lansert nytt sentralsystem for bompengerbransjen. Utvikling av nytt sentralsystem ble gjennomført av Vegdirektoratet, men Fjellinjen ble belastet sin respektive andel av denne investeringen. I 2015 hevet Vegdirektoratet kontrakten med valgt utviklingspartner og Fjellinjens balanseførte utviklingskostnader knyttet til dette prosjektet ble nedskrevet i sin helhet i 2015. I etterkant av kontrakt-hevingen har begge parter reist krav om erstatning fra den annen part. Fjellinjen har ikke avsatt ytterligere kostnader i forbindelse med denne sak.

Web - fjellinjen.no

Websiden balanseføres som immateriell eiendel med bakgrunn i at den er identifiserbar og kontrolleres av Fjellinjen. Utviklingskostnadene kan måles pålitelig og er gjenstand for aktivering. Websiden bidrar til at passeringer fra bilister uten avtale blir betalt, og gir vesentlig informasjon til bilister som kundeservice ellers måtte fremskaffe på alternativ måte.

IMMATERIELLE EIENDELER									
(Beløp i hele tusen)	Brikker	Utstyr på bomstasjon	Sentralsystem	Innkrevningsutstyr	WEB	Aktivert Immaterielle eiendeler APP	Bruksrett innkrevingsutstyr	Software	SUM
Ansakaffelseskost 01.01	160 190	100 629	34 689	50 562	5 096				378 618
=+ Tilgang ved kjøp i året	23 457			3 652	137	262	375	517	28 400
Anskaffelseskost 31.12	183 647	100 629	34 689	54 214	5 233	262	375	517	407 018
Akkumulerte ordinære avskrivninger 01.01	116 657	100 629	34 689	-	5 096				284 523
=+ Årets ordinære avskrivninger	15 414			7 414	2	10		38	22 877
=+ Årets nedskrivning									
Akk. av- og nedskrivning 31.12	132 071	100 629	34 689	7 414	5 098	10		38	307 400
Regnskapsmessig verdi 31.12	51 576	-	-	46 800	134	252	375	480	99 618
Økonomisk levetid	5 år		5 år	7 år	2 år				
Årets ordinære avskrivningssats (%)	20		20	14,3	50				

NOTE 5 VARIGE DRIFTSMIDLER

(Beløp i hele tusen)	Påkostning leide lokaler	Kontor- maskiner	Inventar, driftsløsøre	SUM
Anskaffelseskost 01.01, inkl oppskr. fra før 1999	7 013	14 287	7 039	28 339
Tilgang		1 474		1 474
Avgang			-822	-822
Anskaffelseskost 31.12	7 013	15 761	6 217	28 991
Akkumulerte ordinære avskrivninger 01.01	5 505	12 668	5 757	23 930
Årets ordinære avskrivninger	865	929	959	2 753
Årets nedskrivning				0
Avgang akk. Avskrivninger			-822	-822
Akk. av- og nedskrivning 31.12	6 370	13 597	5 894	25 860
Regnskapsmessig verdi 31.12	643	2 164	323	3 130
Økonomisk levetid	5 år	3 år	5 år	
Årets ordinære avskrivningssats (%)	20	33,3	20	

NOTE 6 KUNDEFORDRINGER

(Beløp i hele tusen)	31.12.16	31.12.15
Registrerte fordringer	524 133	521 920
Avsatt for imøtegåelse av fremtidige tap på krav	-163 545	-169 215
Sum netto fakturerte krav	360 588	352 705
Opptjent, ikke fakturert inntekt	238 440	237 364
Sum	599 028	590 069

Kundefordringer består av fakturerte fordringer som ikke er forfalt, fordringer som er forfalt samt fordringer som er oversendt inkasso. Fordringer oversendt inkasso vurderes i samarbeid med inkassobyrå før konstatering av tap og avskrivning. Avsetning til tap baseres på historisk løsningsgrad og erfaring, og beregnes på den totale fordringsmassen, inkludert opptjente ikke fakturerte inntekter.

Av registrerte fordringer utgjør fordringer på andre bompengeselskaper i forbindelse med passeringer i AutoPASS-systemet NOK 14,7 millioner pr. 31.12.2016, mot NOK 18,2 millioner pr. 31.12.15. Det er ikke forventet tap på fordringer mot andre bompengeselskap

NOTE 7 BUNDNE BANKINNSKUDD

(Beløp i hele tusen)	31.12.2016	31.12.2015
Skattetrekkmidler	3 416	3 525

Bundne midler pr. 31.12.2016 dekker skyldig forskuddstrekk pr. 31.12.2016 på NOK 1,3 millioner.

NOTE 8 EGENKAPITAL

ÅRETS ENDRING I EGENKAPITAL

(Beløp i hele tusen)	Aksjekapital	Annen egenkapital	Sum
Egenkapital pr. 01.01.2016	1 100	105 898	106 998
Årets resultat	-	-	-
Egenkapital pr. 31.12.2016	1 100	105 898	106 998

Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Aksjekapitalen på NOK 1.100.000 består av 66 A-aksjer à NOK 10.000 og 44 B-aksjer à NOK 10.000. Oslo kommune eier A-aksjene og Akershus fylkeskommune eier B-aksjene. Alle aksjer har like rettigheter. Det er ifølge selskapets vedtekter ikke gitt adgang til å utbetale utbytte.

Annen egenkapital

Ved avvikling av selskapet skal den innbetalte aksjekapitalen, justert med 80 % av endringen i konsumprisindeksen regnet fra aksjekapitalens tidspunkt for innbetaling (verdistigningen), tilbakebetales aksjonærene. Pr. 31.12.2016 er verdistigningen beregnet til NOK 883 168,- og inngår som en del av selskapets annen egenkapital. Øvrig annen egenkapital skal tilfalle Oslo-pakke 3.

NOTE 9 PENSJONER

Selskapets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i lov om obligatorisk tjenstepensjon. Selskapet har en innskuddsbasert og en ytelsesbasert tjenstepensjonsordning, hvorav 6 i den ytelsesbaserte ordningen. Deler av den innskuddsbaserte ordningen som gjelder uføre- og ektefellepensjon, skal behandles som en ytelsesbasert ordning. Ordningene gir rett

til definerte fremtidige ytelser. Disse er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på beløp fra folketrygden. Forpliktelsene er dekket gjennom et forsikringsselskap. I tillegg har selskapet en tariffestet avtalefestet pensjon (AFP).

NETTO PENSJONSKOSTNAD

(Beløp i hele tusen)	Sikret ordning		Usikret		Sum
	31.12.2016	31.12.2016	31.12.2016	Sum	
	Ytelse	Innskudd	AFP	Sum	
Nåverdi av årets opptjening	57	328	0	385	
Resultatført effekt av planendringer	-2	-663	0	-665	
Rentekostnad	42	74	0	116	
Avkastning på midler	-65	-115	0	-180	
Administrasjonskostnader	62	43	0	105	
Resultatført estimatavik (amortisering)	0	0	0	0	
Resultatført estimatavik årets	0	641	0	641	
Arbeidsgiveravgift	45	89	0	134	
Pensjonskostnad	139	397	0	536	

NETTO PENSJONSFORPLIKTELSE

(Beløp i hele tusen)	Sikret ordning		Usikret		Sikret ordning		Usikret	
	31.12.16	31.12.16	31.12.16	Sum	31.12.15	31.12.15	31.12.15	Sum
	Ytelse	Innskudd	Gave inkl aga	Sum	Ytelse	Innskudd	Gave inkl aga	Sum
Brutto påløpt pensjonsforpliktelse (-)	-1 776	-3 241	-38	-5 055	-3 146	-4 261	-133	116
Pensjonsmidler	2 049	3 609	0	5 659	3 668	4 307	0	-180
Netto forpliktelse	273	369	-38	604	522	47	-133	105
Arbeidsgiveravgift	0	0	0	0	0	0	0	0
Faktisk forpliktelse	273	369	-38	604	522	47	-133	641
Ikke resultatført estimatavik (inkl. aga)	-12	0	0	-12	-489	0	0	134
Balansført pensjonsforpliktelse (-)	261	369	-38	592	33	47	-133	536

ØKONOMISKE FORUTSETNINGER

(Beløp i hele tusen)	31.12.2016	31.12.2015
Diskonteringsrente	2,10 %	2,70 %
Lønnsregulering	2,25 %	2,50 %
G-regulering	2,00 %	2,25 %
Pensjonsregulering	0,00 %	0,00 %
Avkastning på midler	3,00 %	3,30 %

Forutsetningene pr. 31.12.2016 er i henhold til Norsk Regnskapsstiftelse Pensjonsforutsetninger (september 2016).

NOTE 10 AVSETNINGER FOR FORPLIKTELSER

FJERNINGSFORPLIKTELSE

(Beløp i hele tusen)	2016	2015
Inngående balanse 1.1	1 743	1 503
Årets fjerningskostnad	0	0
Estimatendring	240	240
Egenkapital pr. 31.12.2016	1 983	1 743

Fjerningsforpliktelser

Fjellinjen avsetter for fremtidige fjerningskostnader av bomstasjonsutstyr. Forpliktelsen følger av tilleggsavtale mellom selskapet og Statens vegvesen, datert 3. juli 2006. Fjellinjen skal finansiere alle kostnader ved fjerning av innkrevingsutstyret og istandsetting av veien.

Avsetningen bygges gradvis opp ved resultatføring i takt med driftsmidlets økonomiske levetid. Selskapet anslår at fjerning av dagens bomstasjoner vil skje etter utløpet av innkrevingsperioden (etter 2032). Selskapet avsetter for fjerningskostnader frem til og med år 2032. Prinsipp om beste estimat for fremtidig fjerningskostnad ligger til grunn, og er basert på innhentede priser for fjerning av bomstasjoner justert med Norges Banks inflasjonsmål.

DERIVATGJELD (RENTEBYTTEAVTALE)

(Beløp i hele tusen)	2016	2015
Inngående balanse 1.1	24 585	29 501
Reduksjon derivatgjeld	4 916	4 916
Derivatgjeld 31.12	19 669	24 585

Derivatgjeld

I 2011 ble det inngått rentebytteavtaler fra flytende til fast rente for å sikre fremtidige kontantstrømmer (rentebetalingen). Tidsforskyvning i låneopptak i perioden 2011 til 2013, medførte ineffektivitet i sikringen på grunn av at det er inngått sikring for høyere beløp enn faktisk låneopptak. Utsettelse av tidspunkt for

oppstart av rentebytteavtale ble kompensert gjennom høyere fast rente under kontrakten. Kompensasjon ble per 31.12.2013 balanseført under avsetninger for forpliktelser med NOK 34,417 millioner som amortiseres over restlevetiden på 7 år og føres mot andre finanskostnader med et årlig beløp på NOK 4,9 millioner.

NOTE 11 MOTTATT DEPOSITUM

Mottatt depositum for utleverte elektroniske brikker utgjør pr. 31.12.2016 NOK 162 millioner og pr. 31.12.2015 NOK 153 millioner. Ved opphør av avtale for den aktuelle brikke skal depositumet tilbakebetales.

NOTE 12 OBLIGASJONSLÅN OG RENTESIKRING

Selskapet har per 31.12.2016 en langsiktig rentebærende gjeld på NOK 4 400 millioner. Lånene nedbetales ikke løpende, men nedbetales i sin helhet ved forfall. Fjellinjen har valgt en sikringspolicy som

tilsier at en vesentlig del av rentebærende gjeld rentesikres med fastrente. Pr. 31.12.2016 var 84 % av Fjellinjens rentebærende gjeld sikret til fastrente.

Forfallsdato	Beløp	Betingelser ved opptak	Fast rente	+Margin	FRN rente
Sep 2017	300	Fast	4,400 %		
Mar 2018	400	N3mnd+0,25%		0,250 %	1,440 %
Sep 2018	500	N3mnd+0,3%		0,300 %	1,480 %
Des 2019	500	N3mnd+0,41%		0,410 %	1,540 %
Sep 2020	500	N3mnd+0,65%		0,650 %	1,790 %
Des 2020	500	N3mnd+1,05%		1,050 %	2,190 %
Sep 2022	700	Fast	2,780 %		
Sep 2023	600	Fast	4,960 %		
Des 2024	400	Fast	4,700 %		
Sum	4 400				

Alle tall i millioner norske kroner

Selskapet benytter rentebytteavtaler som sikringsinstrument. Disse behandles som kontantstrømsikring for å redusere variabilitet i kontantstrømmer knyttet

til flytende renter. Selskapet vurderer sikringen som effektiv og har valgt å ikke balanseføre verdiendringen på rentebytteavtalene over resultatet.

RENTEBYTTEAVTALER

Motpart	Hovedstol	Startdato	Sluttdato	Motta	Betale
Nordea	300	28.09.2010	28.09.2017	4,400 %	N6Mnd+0,7%
Nordea	300	28.09.2010	28.09.2017	N6Mnd	4,345 %
Nordea	200	28.09.2015	28.09.2020	N3Mnd	3,219 %
DNB	500	26.06.2015	28.12.2020	N3Mnd	N6Mnd-0,055%
Nordea	500	27.12.2013	26.12.2020	N6Mnd	5,138 %
DNB	500	16.06.2015	16.12.2021	N3Mnd	N6Mnd-0,055%
Nordea *	500	16.06.2016	16.12.2027	N6Mnd	3,364 %
Swedbank	600	19.10.2011	15.09.2023	4,960 %	N6Mnd+0,905%
Nordea	600	15.09.2011	15.09.2023	N6Mnd	4,505 %
DNB	400	15.12.2011	16.12.2024	4,700 %	N6Mnd+0,92%
Nordea	400	15.12.2011	16.12.2024	N6Mnd	4,480 %
DNB	500	16.12.2014	18.12.2028	N3Mnd	3,512 %
DNB	250	16.12.2014	16.12.2030	N3Mnd	3,501 %
DNB	400	28.09.2015	28.12.2032	N3Mnd	3,571 %

Alle tall i millioner norske kroner

*Sikringsavtale med startdato 16.06.2016 vil konverteres til N3Mnd pr. 16.12.2021

Virkelig verdi av rentebytteavtaler er negativ og utgjør pr. 31.12.2016 NOK - 443,9 millioner.

Gjennomsnittlig rentesats for 2016 er 3,89%

NOTE 13 SKYLDIG TIL STATENS VEGVESEN

(Beløp i hele tusen)	2016	2015
Skyldig og avsatt tildeling per 01.01	606 052	874 374
Tildelt prosjekter i henhold til statsbudsjett	2 834 000	3 016 500
Utbetalt hittil i år	-2 154 682	-3 284 822
Skyldig til Statens vegvesen 31.12*	1 285 370	606 052

*Fjellinjen kan ikke stifte gjeld utover de lånerammer Stortinget har vedtatt, ei heller for å møte rekvirering av bompengemidler fra Statens vegvesen.

NOTE 14 ANNEN KORTSIKTIG GJELD

Kortsiktige lån	Beløp	Rentevilkår	Løpetid
Sertifikatlån	400	Fast 1,3 %	Apr 2017
Sertifikatlån	400	Flytende Nibor 3 mnd + 0,27%	Mai 2017
Kassakreditt*	-	Nibor 1 mnd + 1,0 %	Des 2017
Kortsiktige lån pr. 31.12	800		

Alle tall i millioner norske kroner

*Fjellinjen har pr. 31.12.2016 en ubenyttet kassakreditt med ramme på NOK 500 millioner.

REVISORS BERETNING

Deloitte.

Deloitte AS
Dronning Eufemias gate 14
Postboks 221 Sentrum
NO-0103 Oslo
Norway

Tel: +47 23 27 90 00
Fax: +47 23 27 90 01
www.deloitte.no

Til generalforsamlingen i Fjellinjen AS

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Fjellinjen AS' årsregnskap som viser et resultat på kr 0. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2016, resultatregnskap og kontantstrømpstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2016, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsberetningen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee ("DTL"), its network of member firms, and their related entities. DTL, and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.no for a more detailed description of DTL and its member firms.

© Deloitte AS

Registrert i Foretaksregisteret
Medlemmer av Den norske Revisorforening
Organisasjonsnummer: 980 211 282

Deloitte.

side 2

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betyggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med dem som har overordnet ansvar for styring og kontroll blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

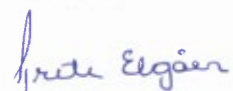
Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Oslo, 27. mars 2017
Deloitte AS

Grete Elgåen
statsautorisert revisor

Postadresse: Postboks 459 Sentrum, 0105 Oslo

Kundeservice: 02050

www.fjellinjen.no